

BUAB

Avrupa Birliği Uygulama ve
Arařtırma Merkezi

BÜAB AVRUPA BİRLİĞİ BÜLTENİ

Sayı: 37 15-21 Mart 2021

Derleyen: Doç. Dr. Armađan GÖZKAMAN

---

1. AB'DEN BİRLEŞİK KRALLIK'A YÖNELİK TEPKİ

Avrupa Birliđi (AB), BirleŐik Krallık'a -ayrılık anlaşmasını ihlal ettiği gerekçesiyle- uyarıda bulundu. Avrupa Komisyonu üyesi MaroŐ Šefçovič tarafından David Frost'a gönderilen bir mektupta, BirleŐik Krallık hükümetinin tek taraflı olarak aldığı geçiŐ sürecini Mart sonundan Ekim sonuna uzatma kararı nedeniyle iki taraf arasındaki güvenin sarsıldığına dikkat çekiliyor.

İrlanda, bu durumu ayrılık anlaşmasının ve özellikle de Kuzey İrlanda'da barışın korunmasına yönelik protokolün ihlali olarak nitelendirdi. Avrupa Birliği'nin verdiği tepki, adli bir sürecin başlangıcı olarak değerlendiriliyor.

RFI, 15 Mart 2021

Pierre Benazet, (15.03.2021) "Brexit: l'UE lance deux procédures juridiques contre le Royaume-Uni pour violation de l'accord", Radio France Internationale. Erişim adresi: <https://www.rfi.fr/fr/europe/20210315-brexit-l-ue-lance-deux-proc%C3%A9dures-juridiques-contre-le-royaume-uni-pour-violation-de-l-accord>

2. AB-TÜRKİYE UZLAŐISININ BEŐİNCİ YILDÖNÖMÜNDE AB'NİN GÖÇ POLİTİKASI EKSİKLİĞİ

AB ile Türkiye arasında 18 Mart 2016'da varılan uzlaŐı, Avrupa kıtasına yönelik göç akışını ciddi ölçüde azalttı. Ancak, sorunun tamamen çözüldüğünü ileri sürmek mümkün değil. Yunan adalarına ulaŐan sığınmacıların içinde buldukları kötü koŐullar, AB'deki dayanışma eksikliği nedeniyle iyileŐtirilemiyor.

AB'ye yönelik sığınmacı akışının henüz çözülememiŐ olması, Birlik içerisinde ortak bir iltica politikası reformunun gerekliliğine işaret eder nitelikte. Ancak, bu konuda yakın bir gelecekte ilerleme

kaydedileceğine inanmak kolay değil. Her ne kadar Akdeniz'deki göç durumu -sınırlı da olsa- bir istikrara kavuşmuş olsa da, AB için belirsiz bir geleceğin söz konusu olduğu ileri sürülebilir.

RTBF, 15 Mart 2021

Jean-François Herbecq, Sandro Calderon, (15.03.2021) "Cinq ans après l'accord avec la Turquie, l'Europe peine à accueillir les réfugiés", Radio-Télévision Belge de la Communauté Française. Erişim adresi: https://www.rtb.be/info/monde/detail_cinq-ans-apres-l'accord-avec-la-turquie-l-europe-peine-a-accueillir-les-refugies?id=10719909

3. THIERRY BRETON'DAN "YEŞİL PASAPORT" VE ASTRAZENECİ HAKKINDA AÇIKLAMALAR

Avrupa Komisyonunun iç pazardan sorumlu üyesi Thierry Breton, AB içinde seyahati kolaylaştırmayı amaçlayan "yeşil pasaport" uygulamasının yaz dönemi başlamadan önce hizmete girmesinin hedeflendiğini söyledi. Bu sertifika ile bireylerin koronavirüs aşısı durumlarını, hastalığı daha önce geçirmiş olup olmadıklarını ve yaptıkları test sonucunu göstermeleri mümkün olacak. Tüm AB üyesi ülkelerde geçerli olması planlanan bu sertifika sayesinde turizm sezonunun "kurtarılması" planlanıyor.

AstraZeneca'nın AB'ye yönelik koronavirüs aşısı teslimatlarında düşüş gerçekleşeceğine dair haberi de yorumlayan Breton, "kabul edilemez" olarak nitelendirdiği bu durumun "lojistik zincirindeki bir sorunla" ilişkili olabileceğini belirtti. Komisyon üyesi, AstraZeneca teslimatlarındaki sorun nedeniyle AB'deki aşılama programının ilk üç aylık bölümünde herhangi bir gecikme yaşanmayacağını düşünüyor.

Capital, 15 Mart 2021

Capital, (15.03.2021) "Thierry Breton précise les modalités du futur 'passeport vert' de l'UE". Erişim adresi: <https://www.capital.fr/economie-politique/thierry-breton-precise-les-modalites-du-futur-passeport-vert-de-lue-1396940>

4. ÇİN'DEN AB'YE UYARI: YAPTIRIMLAR "KASITLI BİR SALDIRI" OLARAK YORUMLANABİLİR

Çin'in Avrupa Birliği Büyükelçisi Zhang Ming, Avrupa Birliği'nin Sincan'daki hak ihlallerini ve Hong Kong seçim sisteminin reformunu kınama amacıyla bir yaptırım kararı alması durumunda ülkesinin "güvenliğine ve kalkınmasına yönelik kasıtlı bir saldırı" olarak yorumlanabilecek bir anlaşmazlığın söz konusu olabileceğini belirtti. AB'nin "iki kez düşünmesini" isteyen Ming, halkına karşı "sorumluluklarını üstlenmekten başka seçeneği olmayan" Çin hükümetinin "geri adım atmayacağını" da sözlerine ekledi.

Vize yasağı ve varlıkların dondurulması kararlarını içerecek olan yaptırımlar, 25-26 Mart tarihli AB zirvesinde gündeme gelecek. Diplomatik kaynaklar, Pekin'e Hong Kong seçimleriyle ilgili olarak "bir ülke, iki sistem" ilkesine aykırı bir şekilde veto yetkisi tanıyan düzenlemeye tepki olarak AB'nin Nisan ayında bazı tedbirleri gündeme getireceğini de belirttiler.

Le Figaro, 16 Mart 2021

Le Figaro, (16.03.2021) "La Chine met en garde l'Union européenne contre «une confrontation» en cas de sanctions". Erişim adresi: <https://www.lefigaro.fr/flash-actu/pekin-met-en-garde-l-ue-contre-une-confrontation-en-cas-de-sanctions-20210316>

5. AB'NİN "AŞI PASAPORTU" İSVİÇRE'Yİ DE KAPSAYACAK

AB üyesi ülkeler için geliştirilen aşı sertifikası, İsviçre'yi de kapsayacak. Avrupa Komisyonunun adaletten sorumlu üyesi Didier Reynders, İsviçre'nin "aşı pasaportu" ile ilgili tartışmalara da katılabileceğini söyledi.

Söz konusu sertifikayla ilgili henüz yanıtlanamamış bazı sorular bulunuyor. Bunlardan biri, hastalığı geçiren AB vatandaşlarının aşı pasaportuna dâhil edilip edilmeyecekleri ile ilgili. Rusya ve Çin'de üretilen -ve henüz Avrupa İlaç Ajansından onay almamış- aşuları yaptırmış olanların hangi listede yer alacakları da henüz netlik kazanmamış durumda.

Le Nouvelliste, 17 Mart 2021

Le Nouvelliste, (17.03.2021) "Coronavirus: la Suisse sera incluse dans le futur passeport vaccinal de l'Union européenne". Erişim adresi:

<https://www.lenouvelliste.ch/dossiers/coronavirus/articles/coronavirus-la-suisse-sera-incluse-dans-le-futur-passeport-vaccinal-de-l-union-europeenne-1058724>

6. AVRUPA İLAÇ AJANSINA GÖRE ASTRAZENECA AŞISI "GÜVENLİ VE ETKİLİ"

Avrupa İlaç Ajansı (AİA), AstraZeneca'nın ürettiği koronavirüs aşısının yan etkileriyle ilgili araştırmalarının sonucunu kamuoyuyla paylaştı. "Aşının avantajları, risklerinden daha fazla" ifadesinin yer aldığı açıklamada, birçok AB ülkesinde bu aşının kullanımının durdurulmasına neden olan yan etkilerin nüfusun geneline oranla daha az vakada yaşandığı belirtildi. Aşı nedeniyle kan pıhtılaşması riskinin arttığına dair bir sonuca ulaşmanın mümkün olmadığına dikkat çekilen açıklamada, yan etkilerin ender de olsa görülebileceği hatırlatılıyor. AstraZeneca tarafından üretilen aşı; AB genelinde 7 milyon, Birleşik Krallık'ta ise 11 milyon kişiye uygulanmıştı.

Les Echos, 18 Mart 2021

Les Echos, (18.03.2021) "L'Agence européenne des médicaments maintient sa confiance au vaccin AstraZeneca". Erişim adresi: <https://investir.lesechos.fr/actions/actualites/l-agence-europeenne-des-medicaments-maintient-sa-confiance-au-vaccin-astrazeneca-1954202.php>

7. "AŞI İHRACATINI DURDURABİLİRİZ" UYARISINA "DİKTATÖRLÜK" BENZETMESİ

Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen, koronavirüs aşısının Birleşik Krallık'a ihracatının engellenebileceği uyarısında bulundu. Söz konusu uyarı, AB tarafından Britanya topraklarına ihraç edilen aşı miktarının 10 milyon doz civarında olmasına rağmen, bu ülkeden AB'ye yönelik aşı ihracatı gerçekleşmemiş olmasından kaynaklanıyor. Birleşik Krallık Dışişleri Bakanı Dominic Raab, koronavirüs salgınına "yüzyılın krizi" olarak nitelendiren ve AB vatandaşlarının en kısa sürede aşı olmalarını sağlamak için tüm olasılıkların değerlendirildiğini söyleyen von der Leyen'in ihracat kısıtlaması tehdidinde "diktatörlük" benzetmesiyle tepki verdi.

The Daily Telegraph, 18 Mart 2021

James Crisp, (18.03.2021) "EU threatens to block vaccine exports to the UK", The Daily Telegraph. Erişim adresi: <https://www.telegraph.co.uk/politics/2021/03/17/eu-may-trigger-little-used-emergency-article-122-clause-force/>

8. OCAK AYINDA AB İLE BİRLEŞİK KRALLIK ARASINDAKİ TİCARETTE REKOR DÜŞÜŞ GERÇEKLEŞTİ

Avrupa İstatistik Ofisi (Eurostat) verilerine göre, Brexit sonrasında AB ile Birleşik Krallık arasındaki ticaret hacminde büyük bir azalma gerçekleşti. Ocak ayında AB'nin Birleşik Krallık'a yaptığı ihracatın seviyesinde bir önceki yıla göre %27,4'lük bir düşüş görülüyor. Aynı dönemde, ithalattaki gerileme ise %59,5 olarak ölçüldü. Eurostat tarafından yapılan değerlendirmede, bu durumun küresel salgına ek olarak idari formalitelerden ve ek vergilerdeki artıştan kaynaklandığına dikkat çekiliyor.

Aynı dönemde AB'nin diğer ülkelerle olan ihracatında %10,8, ithalatında ise %16,9 oranında gerileme yaşandı. Bununla birlikte, 27 üyeli örgütün 8,4 milyar avroluk ticaret fazlası vermiş olması dikkat çekiyor. Bir önceki yılın Ocak ayında AB'nin dış ticaret açığı 2,2 milyar avro olarak ölçülmüştü.

Europe1, 18 Mart 2021

Europe1, (18.03.2021) "Brexit : chute record du commerce entre l'UE et le Royaume-Uni en janvier". Erişim adresi: <https://www.europe1.fr/international/brexit-chute-record-du-commerce-entre-lue-et-le-royaume-uni-en-janvier-40323>

9. CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN, AB LİDERLERİYLE ÇEŞİTLİ SORUNLARI GÖRÜŞECEK

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, AB Zirvesi Başkanı Charles Michel ve Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen ile -Doğu Akdeniz'deki gerilimin de dâhil olduğu çeşitli meseleler hakkında- görüşeceğini söyledi. Çevrimiçi bir konferans şeklinde düzenlenecek olan görüşme, AB devlet ve hükümet başkanlarının 25 ve 26 Mart tarihlerinde gerçekleştirecekleri zirve öncesine denk gelmesi nedeniyle özel bir öneme sahip. Cumhurbaşkanı, gazetecilere verdiği demeçte "başta Doğu Akdeniz olmak üzere bir NATO müttefiki olan Türkiye'nin AB'den beklentilerini ve Gümrük Birliği ile vize serbestisinin de dâhil olduğu birçok konuyu tartışma fırsatı bulacağız" ifadelerini kullandı.

Reuters, 19 Mart 2021

Tuvan Gümrükçü, Ece Toksabay, Jonathan Spicer, (19.03.2021) "Erdogan says to talk east Med, other issues with EU chiefs", Reuters. Erişim adresi: <https://www.reuters.com/article/us-turkey-eu-erdogan/erdogan-says-to-talk-east-med-other-issues-with-eu-chiefs-idUSKBN2BB15Y?il=0>

10. AVRUPA BİRLİĞİNDE İLK DEFA İRK AYRIMCILIĞINA KARŞI BİR ZİRVE DÜZENLENDİ

Avrupa Birliği'nin ilk ırkçılık karşıtı zirvesi; Avrupa Komisyonu üyeleri Ursula von der Leyen, Věra Jourová ve Helena Dalli'nin katılımlarıyla gerçekleşti. Avrupa Komisyonu, Portekiz Dönem Başkanlığı ve Avrupa Parlamentosunun ortak girişimi olan zirve, AB'de kabul edilen ırkçılık karşıtı eylem planı bağlamında önemli bir etkinlik olarak değerlendiriliyor.

Uluslararası Irk Ayrımcılığıyla Mücadele Günü öncesinde gerçekleştirilen zirvede söz alan von der Leyen'a göre "Avrupa'da ayrımcılığa yer olmadığına dair (...) güçlü bir mesaj gönderilmeli". Komisyonun değerler ve şeffaflıktan sorumlu üyesi V. Jourová da ırkçılıkla ilgili genel eğilimin tersine çevrilmesi gerektiğini vurguladı. Eşitlikten sorumlu üye H. Dalli ise yapısal ırkçılığın kalıcılığına değindi ve Avrupalıların "önce kendilerinden başlayarak" gerekli değişimi gerçekleştirme mecburiyetinde olduklarını vurguladı.

PubAffairs Bruxelles, 19 Mart 2021

PubAffairs Bruxelles, (19.03.2021) "International Day for the Elimination of Racial Discrimination: Commission holds Anti-racism Summit". Erişim adresi: <https://www.pubaffairsbruxelles.eu/international-day-for-the-elimination-of-racial-discrimination-commission-holds-anti-racism-summit-eu-commission-press/>

11. SİVİL TOPLUM KURULUŞLARINDAN AVRUPA KOMİSYONUNA TEPKİ

Avrupa Komisyonu, ırkçılığa karşı farkındalık yaratmak amacıyla AB tarafından 19 Mart'ta düzenlenen zirvedeki rolünden ve eylemlerinden ötürü Irkçılığa Karşı Avrupa Ağı (ENAR) ve Irksal Adalet Girişimi (EQUINOX) tarafından eleştirildi. Adı geçen iki sivil toplum örgütü tarafından ortaklaşa kaleme alınan bildiri de Avrupa Komisyonunun ırkçılık karşıtı sivil toplumu "daha fazla dinlemesi" ve süreçlere "daha anlamlı bir şekilde" dâhil etmesi gerektiği belirtildi. Zirve sayesinde AB üye devletlerinin ırkçılıkla mücadeledeki konumlarının da öne çıktığı hatırlatılan bildiri de "paneller ve konuşmacılarla ilgili endişelerimizin daha fazla ciddiye alınması gerekirdi" şeklinde bir ifade de yer aldı.

The Parliament Magazine, 19 Mart 2021

Martin Banks, (19.03.2021) "Anti-racism groups claim European Commission guilty of excluding them from flagship anti-racism summit", The Parliament Magazine. Erişim adresi: <https://www.theparliamentmagazine.eu/news/article/antiracism-groups-claim-european-commission-guilty-off-excluding-them-from-flagship-antiracism-summit>

12. AVRUPA BİRLİĞİ'NDEN DİJİTAL DÖNÜŞÜM TAAHHÜTLERİ

AB üyesi 27 devletin bakanları tarafından 2021 Dijital Günü etkinliği çerçevesinde düzenlenen çevrimiçi toplantıda üç bildiri üzerinde uzlaşa sağlandı. Uluslararası bağlantı (connectivity), çevreci dijital teknolojiler ve başlangıç (start-up) firmaları ile ölçeklenmiş (scale-up) firmalara yönelik düzenlemelere odaklanan bu bildirilerin "Avrupa'nın Dijital Onyılı" ile ortaya konulan vizyon ve amaçlar ile uyumlu oldukları görülüyor.

Avrupa Komisyonunun dijital çağa uygun bir Avrupa'dan sorumlu üyesi Margrethe Vestager, konuyla ilgili açıklamasında AB üye devletlerinin ortak taahhütlerinin "dijitalleşmeye yönelik insan merkezli yaklaşım" hedefleri ile uyumlu olduğuna dikkat çekti. İç pazardan sorumlu üye Thierry Breton'a göre bu taahhütler AB'nin dijital liderlik kararlılığını ispatlar nitelikte. Benzer bir ifade, AB dönem başkanlığını yürütmekte olan Portekiz'in Ekonomi ve Dijital Dönüşüm Bakanı Pedro Siza Vieira tarafından da dile getirildi.

Avrupa Komisyonu, 19 Mart 2021

European Commission, (19.03.2021) "Digital Day 2021: EU countries commit to key digital initiatives for Europe's Digital Decade". Erişim adresi: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_1186

13. AB'DEN ASTRAZENECA'YA UYARI

Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen, AstraZeneca'nın AB'ye karşı yükümlülüklerini yerine getirmemesi durumunda firma tarafından gerçekleştirilmesi planlanan koronavirüs aşısı ihracatına yasak getirilebileceğini belirtti. "Planlanmış ihracatları yasaklama olanağımız var" ifadesini kullanan von der Leyen'a göre AstraZeneca'nın başka ülkelere yönelik teslimatlarını gerçekleştirmeden önce AB'ye verdiği taahhütleri yerine getirmesi gerekiyor. Firma, 2021'in ilk çeyreğinde AB'ye daha önce söz verdiği miktarın sadece %30'unu teslim edebildi.

Komisyon Başkanı -AB'deki aşı rezervlerinin yeterli seviyede olmamasına rağmen- Birlik sınırları içerisinde üretilen 41 milyon dozdan fazla koronavirüs aşısının toplam 33 ülkeye ihraç edildiğine de dikkat çekti. Bu çerçevede Birleşik Krallık'a 9 milyon, ABD'ye ise 1 milyon doz temin edilmiş bulunuyor.

DW, 20 Mart 2021

Deutsche Welle, (20.03.2021) "EU warns AstraZeneca of export ban if bloc not supplied first". Erişim adresi: <https://www.dw.com/en/eu-warns-astrazeneca-of-export-ban-if-bloc-not-supplied-first/a-56937185>

14. AB ZİRVESİNİN ÇEVİRİMİÇİ PLATFORMDA GERÇEKLEŞTİRİLMESİNE KARAR VERİLDİ

Avrupa Birliği Zirvesi Başkanı Charles Michel, koronavirüs vaka sayılarının tekrar yükselişe geçmesi nedeniyle AB devlet ve hükümet başkanları zirvesinin çevrimiçi platformda gerçekleşeceğini duyurdu. Zirve için sanal bir formatın seçilmesi, hem salgın nedeniyle ciddi bir kamu sağlığı durumunun söz konusu olduğuna hem de AB'deki siyasetçilerin kendi ülkelerinde sıkı önlemlere başvurduktan sonra başka bir ülkeye seyahat etmelerinin doğru bir seçim olmayacağı gerçeğine işaret ediyor.

İtalya, Fransa ve Polonya, vaka sayılarındaki "üçüncü dalga" olarak adlandırılan artışa tepki olarak yeni önlemler alan ülkeler arasında yer alıyor. Belçika'nın da aralarında yer aldığı bir diğer grupta ise kısıtlamaların gevşetilmesini erteleyen ülkeler yer almakta.

Politico, 21 Mart 2021

David Herszenhorn, (21.03.2021) "EU leaders' summit to be held virtually as pandemic rages on", Politico. Erişim adresi: <https://www.politico.eu/article/eu-summit-virtual-coronavirus-pandemic/>

15. THIERRY BRETON'A GÖRE AVRUPA'NIN BAŞKA AŞILARA İHTİYACI YOK

Avrupa Komisyonunun iç pazardan sorumlu üyesi Thierry Breton, Avrupa Birliği'nin Rusya'da üretilen Sputnik V aşısına veya başka aşılar ihtiyacı duymadığını belirtti. Mevcut aşılarla -tedarik süreçlerinin aksamaması durumunda- 14 Temmuz'a kadar sürü bağışıklığının sağlanabileceğini söyleyen Breton'a göre AB'nin tedarik anlaşması sağladığı aşıların kitlesel üretim ve teslimlerinin

sorunsuz bir şekilde gerçekleşmesi özel bir önem taşıyor. Avrupa Komisyonu üyesi, Rusya’da bu iki konuda zorluk yaşandığına dikkat çekerek AB’nin Haziran sonuna kadar 300 ile 350 milyon doz arasında aşı uygulama kapasitesi olduğunu ve bunun kıta genelinde bir bağışıklık sağlayacağını da sözlerine ekledi.

La Tribune, 22 Mart 2021

Bertrand Boucey, Coronavirus : L'Europe n'a pas besoin du vaccin russe Sputnik V, dit Breton”, La Tribune. Erişim adresi: <https://www.latribune.fr/depeches/reuters/KBN2BE0JP/coronavirus-l-europe-n-a-pas-besoin-du-vaccin-russe-sputnik-v-dit-breton.html>